

# S5 OBALNI

Številka 12, Letnik III

December 1999

GLASILO RK JADRAN S59CST

## Glasilo Obalnih Radioamaterjev

Uredniški odbor

Urednik Contest rubrik: S54G Miloš

Tehnični Urednik: S53Z Žarko

Glavni Urednik: S53MA Alen

Direktor ekspedita: S57LO Boris

Urednik Informativnih Prispevkov S59AV Vanja



*Priloge*



Te dni smo lahko pričali številnim polemikam kdaj se pravzaprav začne novo tisočletje: leta 2000 ali 2001. Mnenja so različna, res pa je, da bodo tri ničle prinesle marsikaj novega. Med drugim tudi radioamaterji pričakujemo vplive računalniškega hrošča na contest loge in nekatere ostale software-ske pripomočke.

Ko sem pred več kot 33 meseci razmišljal o izvedbi projekta, ki smo ga kasneje poimenovali S5 Obalni, si nisem niti predstavljal, da bo to časopis tudi za tretje tisočletje. V teh nekaj letih nam je uspelo dokumentirati dobršen del radioamaterske zgodovine na Obali, seveda s pomočjo vas, bralcev in sodelavcev. Upam, da se bo v prihajajočem novem letu še marsikdo izmed vas odločil za sodelovanje in s tem še bolj dvignil kvaliteto našega glasila.

In kaj, če obvelja teorija skeptikov, ki pravijo, da bo z letom 2000 konec sveta? Nič hudega, evolucija se bo verjetno ponovila, svet bodo zopet naselili palzilci in dinosavri. Pojavila se bosta novi Marconi in Tesla in spet bomo tam na razpotju...

Vsem bralcem našega glasila želim veliko zdravja, sreče in obilo DX-ov v letu 2000.

S53MA

## RADIOAMATERSKI OBRAZI

MARJAN MILAVEC ex YU3KN

Marjan je bil rojen v Ljubljani, živel pa je v Planini pri Rakeku vse do leta 1940, ko se je njegova družina preselila na Gorenjsko, v Medvode. Tam je živel vse do odhoda v partizane, po vojni pa se je preselil v Maribor in kasneje v Koper.

"Prve stike z radioamaterstvom sem navezal nekje okrog leta 1948 v ljubljanskem klubu YU3APR, vendar ne kot operater, ker me operaterstvo tedaj niti ni toliko zanimalo, temveč kot ljubitelj tehnike. Zanimal sem se za gradnjo oddajnikov in tako sem sodeloval pri izgradnji prvega klubskega oddajnika v YU3APR." pripoveduje Marjan. Marjanovo radioamatersko udejstvovanje je bilo pogojeno z ljubeznijo do tehnike. Prevzemale so ga gradnje oddajnikov, tako da je zgradil klubski KV oddajnik za YU3CST, dva KV oddajnika zase, pa še marsikateremu radioamaterju je pomagal pri gradnji oddajnika. Kot zanimivost pove, da je bil prvi oddajnik v YU3CST pravzaprav Lojzetova (današnji S51JN) zasebna last, katerega je tudi sam zgradil, le da je bil nameščen v klubu, ki pa je tedaj imel prostore v starih zaporih. Danes je na tem mestu pošta. Ta oddajnik je bil narejen z nemškimi elektronkami in je zmogel 70W moči, sprejemnik pa je bil nek razmeroma slab italijanski sprejemnik. Pisalo se je leto 1951, morda 1952.

"Kasneje smo poskušali z gradnjo novih oddajnikov. Vendar pa moramo razumeti to, da so bila materialna sredstva, katera smo imeli v tistih časih na razpolago tako pičila, da smo bili prisiljeni improvizirati. Improvizacija je bila glavna vrlina tedanjih radioamaterjev. Problem je bilo dobiti običajen vijak, kaj šele kondenzator. Poskušali smo celo sami rezati transformatorska

jedra, pa smo kmalu videli, da to nikamor ne pelje...Celo iz elektronk, katere smo dobili iz propadle tovarne radijskih aparatov ERMA iz Šmarij, smo poskušali graditi oddajnike. Finančna sredstva sicer niso bila prav velik problem, saj je takratna Ljudska tehnika imela nekoliko več denarja, le materiala za gradnje ni bilo. To so bili pravi pionirski časi, tako je bilo vse do leta 1954, kasneje je bilo malo boljše, saj se je že dalo nabavljati elektrotehnični material v Trstu," pripoveduje Marjan.

Telegrafije se je izučil v partizanih, po vojni pa je to večšino gojil naprej in kot radioamater je najraje oddajal v CW. Delo z mikrofonom mu ni nikoli posebno ugajalo. Potrjenih ima 112 DXCC držav, kar je bilo za tiste čaje kar veliko. Najljubši Marjanov band pa je bil 14MHz.

"Zanimivi so bili tudi višji KV bandi, le da je bil problem dobiti sprejemnike za takšne frekvence. Sprejemniki so bili takrat vojaški, jaz sem imel BC, katerega imam še danes in deluje. Ko sem ga nekoč popravljaj, sem v notranjosti zasledil ploščico z datumom izdelave: november 1942. Imam tudi FUGE 10, to je nemški komplet dveh oddajnikov in dveh sprejemnikov za kratki in dolgi val za letala. To so aparati, ki so prišli iz zavezniške vojaške pomoči in bili kasneje odpisani."

Marjan se ni nikoli udeleževal radioamaterskih tekmovanj, ima pa nekaj radioamaterskih diplom, med njimi tudi DXCC, ki je danes že častitljive starosti.

O radioamaterstvu na Obali: "Povedati je treba, da je bil Lojze Poberaj prvi licencirani radioamater v Kopru. Jaz sem prišel v Koper leta 1950 in sem se takoj pozanimal o radioklubu. Ugotovil sem, da radioklub obstaja, vendar pa kaj več od njega ni bilo. To je bilo skladišče z nekaj elektronkami in učilnica z mizo, na kateri so bili pričvrščeni tasterji. Kdo je to pripravil ne vem,

vem pa, da sta bila med prvimi radioamaterji in hkrati člana okrajnega odbora Ljudske tehnike Koper, Ivan Čač - Bil in Vladimir Zega.

Začel sem se ukvarjati s klubsko dejavnostjo in tako sem spoznal Lojzeta. Sprva smo aktivirali bivše vojne veziste in prve generacije fantov, ki so odslužili vojni rok pri vezistih. Ti so kasneje dobili klicne znake z sufiksom, katerega prva črka je bila K. npr.: YU3KN, KS, KT, KU... Radiotelegrafski tečaj je vodil Vladimir Zega. Aktivnost se je v radioklubu zelo povečala, tako da smo morali narediti razpored, kdaj bo kdo delal s postajo. Postaja je delala noč in dan. Tako se je kmalu pokazala potreba po drugem znaku. Dobili smo znak YU3DUV, ki pa ni nikoli prav zaživel," pripoveduje Marjan in kot zanimivost doda: "V tistem času so krožile govorice, da bo zona B dobila posebni prefiks, in sicer: YU7."

Radioamaterji so bili v prvi polovici petdesetih let v Kopru zelo povezani med seboj. Na Slavnik so radioamaterji na septembrski kontest pripeljali svoje družine in zgodilo se je, da so popolnoma zasedli kočo, pa še deset šotorov je bilo potrebno postaviti, da so vsi udeleženci z svojimi družinami vred lahko prespali na hribu. Koprski klub je postal pomemben in bil eden izmed vodilnih klubov v Sloveniji, poznan pa je bil širom cele Jugoslavije. Koprčani so bili gostitelji dveh evropskih prvenstev v ARG-ju, organizirane so bile različne skupščine in seminarji. Radioamaterji so na Slavniku zgradili tudi radioamatersko kočo, ki je bila namenjena predvsem UKV delu.

O prihodnosti radioamaterstva je Marjan precej nostalgичno povedal: "Želel bi, da bo radioamaterstvo imelo svojo prihodnost, da ne bodo nekega dne to samo spomini. Način, na kakršen smo delali mi, je že mimo in povratka ni. Mislim, da je v današnjem času bolj perspektivno vzpostavljanje zvez kot pa gradnja, ker je vprašanje ali se to sploh še splača početi. Aparati

dosegljivi in cene so relativno nizke."

Marjanova RA oprema:

Predvsem sprejemniki, katere čuva kot vojni spomin.

Za konec je Marjan še dodal: "Kadarkoli je kriza, kadarkoli je pomanjkanje, takrat ljudje držijo en z drugim: recimo, ko je primanjkovalo elektronskih komponent, so radioamaterji držali skupaj, si pomagali, se družili med seboj. Čim bolj je postajal material dostopen, tem bolj so se začeli držati vsak zase. Pa ni samo pri radioamaterjih tako. Tudi sicer: čim pridejo boljši časi se vsak požvižga na druge in misli samo nase."

Z Marjanom Milavcem, bivšim YU3KN, sem se pogovarjal v koprski Loggi. Družbo nama je delal tudi Rudi, S57NPR. V pogovoru z njim sem začutil nekaj pionirskega duha, takega, ki ne gleda na lastni interes, ampak vidi stvari širše. Vesel sem, da lahko zapišem, da sem na prelomu tisočletja postavil še en kamenček v mozaik radioamaterskih obrazov. In to poseben kamenček: Marjan spada med pionirje radioamaterstva na Obali. Ob bok Lojzetu-S51JN, Oskarju-S57NPO, Vladotu-S57KV in morda še komu. Čeprav je bil dolgoletni predsednik radiokluba Jadran v Kopru, danes ni član nobenega radiokluba, tudi klicnega znaka si ni obnovil.

Kakor da bi ostal nekje ob poti. Ali ni škoda?

Vanja, S59AV

## RAZMNOŽEVANJE OMOGOČIL TELEKOM SLOVENIJE

Aktivnejši dopisni sodelavci:

- S53AU - Matjaž
- S53DT - Davorin
- S53EO - Miloš
- S57NPR - Rudi
- S57NWG - Samo



## Konec in začetek

Leto je naokoli, bliža se nam novo leto, stoletje, tisočletje. Ja, po menjavi države, sistemov, podsistemov, dokumentov se nam bliža še novo stoletje in tisočletje. Predvidevam da konca sveta ne bo, sicer pa je potrebno še marsikaj postoriti preden se ta svet odloči, da ga bo enkrat konec in se nas bo otrešel.

Nekdo mora zlotati že kar dobro znani "žebljarski" QRP TX, nekdo se mora sploh lotiti klofati, nekdo ima v mislih novo lokacijo, pa nove antene, WRTC, packet vozlišče, pa klub je treba pospraviti, pa karte, pa kakšen zahtevek za diplomu napisati, pa še kakšen kontest oddelati (verjetno bo pri našem KV-prvenstvu kakšen "nr ?" po sprejetem raportu 599 00), normalne zveze, MS, UKV, pa ATV...Da sploh ne omenjam službenih obveznosti, družin in vsega ostalega, kar je na vrsti pred tem nam ljubim hobijem.

Pri vsem tem pa nas je nekaj "tičev", ki že nekaj časa ustvarjamo en lep primerek dejavnosti v tem našem hobiju, ki ni povezan z klofanjem in lotanjem, pač pa pisanjem, telefoniranjem, sestavljanjem, kopiranjem, spajanjem, lepljenjem (ne ne ni modelarski krožek...HI) in na koncu pošiljanjem. Ja, prav ste uganili, S5O je ta naš ročni izdelek, ki ga z veliko truda oživimo vsak mesec v upanju, da bo prikradel nasmeš vsem, ki ga na točno nedoločen dan potegnemo iz nabiralnika.

Pri delu z njim je tako kot s postajo na iskrišče, iskri se na vse strani, poka in trese,

rezultat pa je ljubi CW ton, ki tam daleč na koncu sveta požgečka ušesa nekoga, ki se je z nasmehom vsedel za prav tako postajo, pričakujoč prav ta ton, na katerega odgovori, rezultat vsega skupaj pa je lepa zveza, o kateri se potem pogovarjamo z drugimi, ki so prav tako odgovorili na klic nekoga drugega...Z drugimi besedami, rezultat je zadovoljstvo, da je zveza narejena, zadovoljstvo, da je izšel, zadovoljstvo, da je postal del našega vsakdana. Tako kot torkova ali sredina srečanja v klubu. Tako kot jutranja kava s "čikom" ali brez. Tako kot obvezni klici pred izidom: "A je uvodnik? Pa članki? Nič še nimam! Znamk ni! Ojoj, nalepke! Fotokopiranje? Danes ne morem! Ne, nisem ga še poslal!" Pogled na koledar, olajšanje, da je do konca meseca še dan, dva in bo tako spet pravočasno prispel.

Tako, kot bo pravočasno prispel konec leta, in tako kot bo ob pravem času prišel tudi konec sveta. Vendar nič ne skrbite; preden se bo to zgodilo bo S5O o tem poročal, skrivnost bo izdana in svet bo pač moral počakati, da bo prej konec S5O, da bo lahko neopazno izginil...

73 de Boris, S57LO

P.S. Opravičujem se vsem, ki so kdaj dobili kakšen "T" zaradi premalo plačane poštne skupaj z časopisom, vendar smo problem rešili s pomočjo pošte, tako da do tega ne bo več prihajalo.

P.S. 2 Vsem želim vesele Božične praznike in zdravja polno Novo leto 2000.

P.S. 3 Čisto na koncu pa še droben opominček, da sta strpnost in pomoč drugim še vedno na prvem mestu med vsemi radioamaterskimi *vrčinami* in da je naš hobi prav zaradi tega tako lep. In nobena zmaga v ne vem kakšnem kontestu mi ne bo nikoli pomenila več kot dejstvo, da imam tako lep razgled na tako velik svet (S59AV, Konfucij), v katerem imam ničkoliko prijateljev....

#### CQ World Wide CW DX Contest Special

| Callsign     | Country | QSL via   | Category |
|--------------|---------|-----------|----------|
| 3A/W0YR      | 3A      | OM2SA     | MS       |
| 3B8/F6HMJ    | 3B8     | F6HMJ     | SO       |
| 3D2IO        | 3D2     | DL7VRO    | SO       |
| 4K7Z         | 4K      | 4J9RI     |          |
| 4L5O         | 4L      | 4L5O      | SO 10    |
| 4M7X         | YV      | WA4WTG    | MM       |
| 4U1VIC       | OE      | OE bureau | MS       |
| 4X4NJ        | 4X      | WA4WTG    | SO 160   |
| 5B/YT6A      | 5B4     |           | SO 80    |
| 5B4AGD       | 5B4     |           | SO 10    |
| 5N0W         | 5N      | OK1KN     | SO 15    |
| 6D2X         | XE      | K5TSQ     | MS       |
| 6V6U         | 6W      | K3IPK     | SO       |
| 6Y3A         | 6Y      | KN5H      | SO       |
| 7S2E         | SM      | SM2DMU    | SO 80    |
| 8P5A or 8P9Z | 8P      | K4BAI     | MS       |
| 8S0A         |         | SM0DJZ    | SO 10    |
| 8S7A         | SM      | W3HNC     | SO       |
| 9G5AA        | 9G      | GM4FDM    | MM       |
| 9G5ZW        | 9G      | OM3LZ     | SO 10    |
| 9M6AAC       | 9M6     | N2OO      | MS       |
| 9M6CT        | 9M6     | HS0/G4JMB |          |
| 9M6NA        | 9M6     | JE1JKL    | SO       |
| A61AJ        | A6      | W3UR      | MM       |
| AH2R         | KH2     | J13ERV    | MS       |
| B4R          | BY      | BY4RSA    | MS       |
| BY1DX        | BY      | OH2BH     | SO       |
| BY1PK        | BY      |           | MS       |
| C6AGY        | C6      | ND6S      | SO       |

### Nova razdelitev in označevanje kanalov na VHF in UHF področju

Približuje se leto 2000, ko bo s 1. januarjem uradno veljavna nova razdelitev in označevanje FM kanalnega dela. Potrebno se bo temu privaditi, čeprav bo marsikomu od nas, ki smo vajeni starih oznak in razdelitev, to delalo precej preglavic. Tudi sam sem odlašal s tem, ker pa vodim ravno tečaj, se moram s tem spoprijeti. V tabelah sem podal imena posameznih simpleksnih in repetitorskih kanalov, pri tem se sklicujem na članek, objavljen v CQ, št.3, leta 97. Nekatere oznake so na prvi pogled čudne, kaj kmalu pa opaziš, da le niso tak bau bau. Poglejmo, v čem so glavne spremembe. Iz razpredelnice je najbolj opazno to, da je po novem razmak med kanali 12,5 kHz, namesto prejšnjih 25. Tako smo pridobili približno podvojeno število simpleksnih in repetitorskih kanalov. Številka kanala izhaja iz predpostavke, da je 145,000 MHz prvi kanal, torej V00 in se povečuje za 1 vsakih 12,5 kHz. Ker pa vemo, da je 145.000 MHz vhodna repetitorska frekvenca, je ta V00 le teoretičen, tako da se dejanski prvi možni simpleks kanal začne z V16. Namesto črke S, ki je označevala prej posamezen simpleks kanal, je zdaj V, na UHF-u pa seveda U. Tega si najbrž ne bo težko zapomniti. Kako pa je z U kanali? Le-ti se prav tako začno z U000 (ker jih je dosti, moramo uporabiti trimestna števila), pri tem pa je vzeta frekvenca 430,000 MHz, korak je enak, 12,5 kHz. Po našem band planu se

prvi U kanal začne z U272, zadnji je U286.

Naj pokomentiram še repetitorske oznake. Oznako tvorimo tako, da pred črko kanala dodamo še črko R. Potemtakem imamo RV-je in RU-je, pri čemer nam slednji zvenijo domače iz prejšnjega sistema označevanja. Omembe vredno dejstvo je tudi to, da se oznake repetitorjev ne nanašajo več na repetitorske sprejemne frekvence (sicer bi se začeli z RV00), temveč oddajne, zato se številke nadaljujejo od zadnjega simpleksa naprej. Tako dobimo oznako prvega repetitorskega kanala, to je RV48, zadnji pa je RV63. Na UHF-u je podobno, prvi RU je RU368, zadnji pa RU398. Pri tem morda niste opazili, da imamo sedaj na voljo nekoliko več RU-jev kot je to določal prejšnji pravilnik, v katerem je bil zadnji RU9, takrat 434,825 MHz!

V nekaterih drugih državah je predvidena kanalna razdelitev tudi na 29 in na 50 MHz, kar pa pri nas zaenkrat še ni aktualno.

Naj vam še podam preprosto enačbo, po kateri si lahko sami izračunate številko kanala, čeprav bo kdo rekel, da učim poštevanke.

Splošna enačba za izračun UHF kanala:

$$U_{xxx} = (\text{frekvenca kanala} - 430000) / 12,5$$

Primer: Kateri U kanal je 433,500 MHz (stari SU20)?

Pazimo, da v enačbo povsod vstavimo frekvenco v istih enotah, sicer rezultat ne

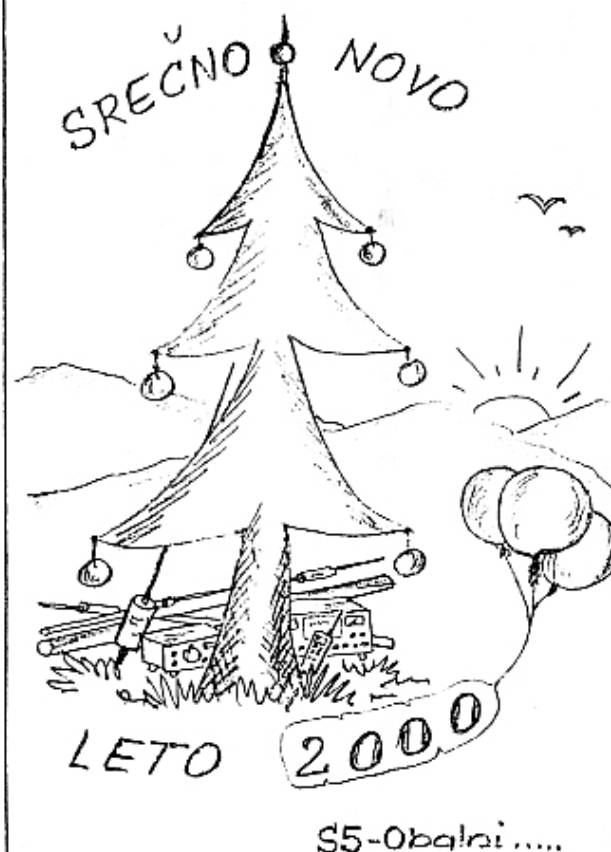
točen! Če se odločimo za kHz, moramo povsod vstavljati v kHz!

$$U_{xx} = (433500 \text{ kHz} - 430000 \text{ kHz}) / 12,5 \text{ kHz}$$

$$U_{xx} = 288$$

Verjamem, da bo vsak ciciban iz dosedaj podanega zmožni izračunati tudi številko VHF kanala, zato še ena enačba ni potrebno podajati.

Upam, da sem s tem prispevkom komu vsaj malo odstrl meglo, ki se je nabrala okoli novih oznak, saj sem opazil, da je pri večini ta tema nekakšen tabu.



VHF 2m simpleksni kanali

| Oznaka simpleks kanala | stara oznaka | frekvenca v MHz |
|------------------------|--------------|-----------------|
| V16                    | S8           | 145,2000        |
| V17                    | S8A          | 145,2125        |
| V18                    | S9           | 145,2250        |
| V19                    | S8A          | 145,2375        |
| V20                    | S10          | 145,2500        |
| V21                    | S10A         | 145,2625        |
| V22                    | S11          | 145,2750        |
| V23                    | S11A         | 145,2875        |
| V24                    | S12          | 145,3000        |
| V25                    | S12A         | 145,3125        |
| V26                    | S13          | 145,3250        |
| V27                    | S13A         | 145,3375        |
| V28                    | S14          | 145,3500        |
| V29                    | S14A         | 145,3625        |
| V30                    | S15          | 145,3750        |
| V31                    | S15A         | 145,3875        |
| V32                    | S16          | 145,4000        |
| V33                    | S16A         | 145,4125        |
| V34                    | S17          | 145,4250        |
| V35                    | S17A         | 145,4375        |
| V36                    | S18          | 145,4500        |
| V37                    | S18A         | 145,4625        |
| V38                    | S19          | 145,4750        |
| V39                    | S19A         | 145,4875        |
| V40                    | S20          | 145,5000        |
| V41                    | S20A         | 145,5125        |
| V42                    | S21          | 145,5250        |
| V43                    | S21A         | 145,5375        |
| V44                    | S22          | 145,5500        |
| V45                    | S22A         | 145,5625        |
| V46                    | S23          | 145,5750        |
| V47                    | S23A         | 145,5875        |

VHF 2m repetitorski kanali

| Oznaka repet. kan. | stara oznaka | vhodna frekv. v MHz | izhodna frekv. v MHz |
|--------------------|--------------|---------------------|----------------------|
| RV48               | R0           | 145,0000            | 145,6000             |
| RV49               | R0A          | 145,0125            | 145,6125             |
| RV50               | R1           | 145,0250            | 145,6250             |
| RV51               | R1A          | 145,0375            | 145,6375             |
| RV52               | R2           | 145,0500            | 145,6500             |
| RV53               | R2A          | 145,0625            | 145,6625             |
| RV54               | R3           | 145,0750            | 145,6750             |
| RV55               | R3A          | 145,0875            | 145,6875             |
| RV56               | R4           | 145,1000            | 145,7000             |
| RV57               | R4A          | 145,1125            | 145,7125             |
| RV58               | R5           | 145,1250            | 145,7250             |
| RV59               | R5A          | 145,1375            | 145,7375             |
| RV60               | R6           | 145,1500            | 145,7500             |
| RV61               | R6A          | 145,1625            | 145,7625             |
| RV62               | R7           | 145,1750            | 145,7750             |
| RV63               | R7A          | 145,1875            | 145,7875             |



UHF simpleksni kanali

| oznaka<br>simpleks<br>kanala | stara<br>oznaka | frekvenca v MHz |
|------------------------------|-----------------|-----------------|
| U272                         | SU16            | 433,4000        |
| U273                         | SU16A           | 433,4125        |
| U274                         | SU17            | 433,4250        |
| U275                         | SU17A           | 433,4375        |
| U276                         | SU18            | 433,4500        |
| U277                         | SU18A           | 433,4625        |
| U278                         | SU19            | 433,4750        |
| U279                         | SU19A           | 433,4875        |
| U280                         | SU20            | 433,5000        |
| U281                         | SU20A           | 433,5125        |
| U282                         | SU21            | 433,5250        |
| U283                         | SU21A           | 433,5375        |
| U284                         | SU22            | 433,5500        |
| U285                         | SU22A           | 433,5625        |
| U286                         | SU23            | 433,5750        |

UHF repetitorski kanali

| Oznaka<br>repet.<br>kan. | stara<br>oznaka | vhodna<br>frekv. v<br>MHz | izhodna<br>frekv. v<br>MHz |
|--------------------------|-----------------|---------------------------|----------------------------|
| RU368                    | RU0             | 433,0000                  | 434,6000                   |
| RU369                    | RU0A            | 433,0125                  | 434,6125                   |
| RU370                    | RU1             | 433,0250                  | 434,6250                   |
| RU371                    | RU1A            | 433,0375                  | 434,6375                   |
| RU372                    | RU2             | 433,0500                  | 434,6500                   |
| RU373                    | RU2A            | 433,0625                  | 434,6625                   |
| RU374                    | RU3             | 433,0750                  | 434,6750                   |
| RU375                    | RU3A            | 433,0875                  | 434,6875                   |
| RU376                    | RU4             | 433,1000                  | 434,7000                   |
| RU377                    | RU4A            | 433,1125                  | 434,7125                   |
| RU378                    | RU5             | 433,1250                  | 434,7250                   |
| RU379                    | RU5A            | 433,1375                  | 434,7375                   |
| RU380                    | RU6             | 433,1500                  | 434,7500                   |
| RU381                    | RU6A            | 433,1625                  | 434,7625                   |
| RU382                    | RU7             | 433,1750                  | 434,7750                   |
| RU383                    | RU7A            | 433,1875                  | 434,7875                   |
| RU384                    | RU8             | 433,2000                  | 434,8000                   |
| RU385                    | RU8A            | 433,2125                  | 434,8125                   |
| RU386                    | RU9             | 433,2250                  | 434,8250                   |
| RU387                    | -               | 433,2375                  | 434,8375                   |
| RU388                    | -               | 433,2500                  | 434,8500                   |
| RU389                    | -               | 433,2625                  | 434,8625                   |
| RU390                    | -               | 433,2750                  | 434,8750                   |
| RU391                    | -               | 433,2875                  | 434,8875                   |
| RU392                    | -               | 433,3000                  | 434,9000                   |
| RU393                    | -               | 433,3125                  | 434,9125                   |
| RU394                    | -               | 433,3250                  | 434,9250                   |
| RU395                    | -               | 433,3375                  | 434,9375                   |
| RU396                    | -               | 433,3500                  | 434,9500                   |
| RU397                    | -               | 433,3625                  | 434,9625                   |
| RU398                    | -               | 433,3750                  | 434,9750                   |

S52ID, Marsell

## PRVI KORAK SKOZI PRVI GIGAHERTZ BURLESKA OB SLOVESU S STARIMI ČASI V 1,9 KY.

Nekoč, davno v prejšnjem tisočletju (ali pa še vedno v tem, kdo bi vedel, ko pa se še prepirajo kdaj nastopi novo) - vsekakor pisalo se je leto 1965, kar je znašalo pičlih dvajset let po drugi svetovni vojni in kakopak v temni kameni dobi nastajanja mikrovalov pri radioamaterjih, se je zgodilo to, da sem stopil prvi pri nas, v vznemirljivi svet Gigahertzov.

Deset let poprej, sem sicer že prodril na razna področja uporabe UKV-ja od profesionalnih do amaterskih. Izdelal sem na primer malo serijo AM RTX-ov za 144 MHz za nekaj radioklubov. Zgodilo se mi je tudi, da sem s službene poti na Češkem, privlekel televizor. Še danes sem mu na moč hvaležen. Kar naprej se je kvaril in tako, ob iskanju in odpravljanju okvar, sem se le naučil nekaj TV tehnike. Brkali cariniki so ob uvozu prihajali trumoma buliti v to metafizično novotarijo, ki še ni imela prave postavke v tarifnih bukvah. Po enem tednu sem smel škaflo dvigniti. Najbrž je tudi Beograd dal privoljenje.

Ko sedaj razmišljam o tistih časih mi pride na pamet ona dobro izmišljena davna zgodbica o ljubljancu, ki je spraševal v Beograd kakšno je vreme v Ljubljani. Vse dogajanje se je začelo zaradi odsotnosti glavnega tajnika onega odbora, ki se mu je v lepi tedanji slovenščini reklo komite.

Tisti dan je glavni tajnik sklenil špricati službo in je velel glavnemu šoferju vpreči ravnokar prispelega belega Mercedes s trikrako zvezdo na glavi in tako sta nemudoma službeno odrinila v Kranjsko Goro. To je naredil kljub čakajočim v veži tajništva, med njimi tudi postulanti za kakšne dobre službe in novinarji, ki so želeli priti tistega dne do merodajnega mnenja o vremenu. Za nič na svetu ni hotel izkoristiti prekrasnega sončnega dneva, ki se je raztezal po celi njegovi jurisdikciji drugače, kot s celodnevni smučanjem. Namestnik in številni uslužbenci tajništva, vsi v škripcih, niso hoteli tvegati kakšno nepremišljeno izjavo o vremenu in so cincali do treh, ko se je služba hvalabogu končala. Tako so novinarji ostali brez uradnega mnenja o vremenu in prosilci brez sinekur.

Naš ljubljancu, naveličan čakanja uradnega stališča o vremenu, kaj naredi? Zavrti telefon (takrat so bili še na ročico) in naroči pošti naj mu pokličejo Beograd, da bi tako zvedel za vreme v Ljubljani. Vendar tam doli so bili v še hujših zagatah: Zveze z Moskvo tisti dan še niso vzpostavili in so tako ostali brez dnevne direktive glede vprašanja vremena v Ljubljani. Oni tičko v Mercedesu je že vedel zakaj je tisti dan šel v Kranjsko Goro. Tako se je naš ljubljancu moral zadovoljiti z dokaj tveganim lastnim mnenjem, ki ga seveda nikomur ni zaupal. Šele po 50 letih, ko rok uporabnosti vsake krivde in vsakega tveganja le počasi poteče, ga je zaupal meni, ko je zvedel, da so ekspedicije na otočje pri JN74KU že davno ukinjene.

Vsekakor cariniki so suvereno zahtevali da nevarno reč tudi neke registriram. In tako sem na Radiu Ljubljana od tedaj vpisan kot "tv" naročnik z zaporedno številko 000.005, čeprav bi tedaj lahko bil naročnik kvečjemu le za kakšno radijsko oddajo, ker televizijskih leta 1957 tam še ni bilo. Na profi področju sem usposobil in pognal v obratovanje prvi FM UKV oddajnik na Primorskem pri Radiu Koper (naj povem mimogrede še to, da so mi zaupali izbiro med štirimi oddajnimi frekvencami: izbral sem tako, da harmoniki oscilatorja ne bi udarili na 144 MHz, drugih bolj pametnih kriterijev nisem imel HA!! HA!!). Torej pravi razmah učenja in dela na UKV-ju.

Zavedam se, da sem zašel stran od glavne teme, zato se vračam k osnovni niti pripovedovanja o Gigahertzih. No, takrat sem bil naročen na ameriški QST in bral sem kako na UHF-SHF, tamkajšnji Yankiji navdušeno premikajo kameno dobo v bronasto in v železno in celo v aluminijasto, s predelavo odsluženih vojaških avionskih aparatov v bolj pohlevne radioamaterske. Posebno so bile iskane one demontirane iz Letečih Trdnjav, Liberatorjev in Mosquitov. Dva članka v reviji sta pritegnila mojo pozornost. Šlo je za predelavo radarja, ki je v avionih ugotavljal prijatelja ali sovražnika na obzorju (IFF Identification Friend or Foe). Taka naprava z oznako APX-6 je delovala v širšem območju frekvenc tik nad enim Gigahertzom.

Sklenil sem nabaviti tako aparaturu. Pri nas jih seveda ni bilo, čeprav so kmalu po vojni pihalniki

naše zračne obrambe sklatili dva ameriška aviona z jeseniškega neba, kamor sta zašla, misleč da smo zavezniki. Zopet sem Arjadinu nitko poglavitne hiperfrekvenčne zgodbe skoraj izgubil.

Začel sem poizvedovati pri vseh tedaj še redkih italijanskih UKV-jaših, dokler nisem naletel na pravega. Imel je dva radarja, enega zase in drugega naprodaj. Odpravil sem se nemudoma k njemu v furlanski Pordenone. (Kasneje so v tem mestu nastali prvi radioamaterski sejmi in seveda je zgolj naključje da je že tedaj bila USA-AF baza v Avianu "only ten miles away, yes!"). Škatlo sem dobil za 50 kilolit, ne malo ne dosti, čeprav je v ZDA tedaj veljala borih 10 USD (pa kdo bo hodil v Dayton ponjo?!). Ah še to čisto sveže: Na zadnjem Weinheimu, ki je bil v Mannheimu leta 99 jawohl, sem eno tako prašno škatlo zagledal za 50 mark.

No, ko sem mojo desetdolarsko škatlo srečno prikontrabantal mimo brkatih, rujno-zvezdnatih obmejnih dacarjev na Škofijah, sem končno raspolagal z osnovo za bodoče delo. Le ena skrb me je še črčila in sicer, da ne bi postal notranji sovražnik v dveh tedanjih domovinah, ena ta ozka in ena ta široka.

Moral bom stuhtati kakšno nadvse sijajno in verodostojno zgodbico, od kod vendar ta škatla, preden jo spravim v javni radioamaterski promet. Vsi ti problemčki in manevri kako jih obiti, se dandanes, v prihajajočem letu 2000 zdijo na moč smešni, toda takrat nam ni bilo preveč do heca, (nekega lastnika servisa za radijske aparate v Čevljarski ulici so zaprli in na sojenju kot "corpus delicti" sta bila, med drugim tudi dva merilna oscilatorja za SV in KVII). No dobro, bom skrajno previden, za brkate mejaše se bom že kaj izmislil, na primer, da sem tovoril bruse in kresilno gobo, kot je to tvezil naš najbolj slavni in čislani kontrabantar Martin Krpan z Vrha pri Sveti Trojici, v brk dacarjem presvitlega dunajskega cesarja. Tudi za malenkost bolj sodoben in nič manj pameten Matevž Hace, preden je napredoval v komisarja, je vajeniško dobo dal skozi, kontrabandavši konje skozi snežniške gozdove, v škodo blagajn dveh sosednjih kraljev. Eden od teh si je potem le opomogel s prisvojitvijo kraljestva Albanije in celo cesarstva

opije. Matevž pa je postal slaven mož in odličen pisatelj.

Zavedam se, da sem se zopet oddaljil od glavne pripovedi z raznimi baročnimi vložki. Aparaturci sem neisprosnost odstranil vsa čreva in organe vezana na napajalne in impulzne funkcije. To je navrglo na operacijsko mizo kakšnih pet ali šest kil komaj uporabnih komponent: (generator elektrike v vsakem avionu je proizvajal A.C. frekvence 400 Hz). Obdržal sem VF in IF dele, ter nekaj gumbov, prenosov in tri števec, ki so bili tam namesto treh skal s frekvencami. Nisem pričakoval najdbe polprevodnikov, ker se je ta izraz rodil pozneje, toda eno diodo 1N21B (oh čudež!! moja prva taka dioda) sem le našel v mešalni stopnji. Ostale aktivne komponente so bile: Dve krepki cevi tipa Lighthouse v RX in TX delu, ter 7 elektronk 6AK5 v IF delu. Svetilniški cevi sta bili kajpak umeščeni v votlinske rezonatorje. Drugi ukrep pri revitalizaciji je bilo skrajšanje premičnih batkov v votlinah za dosego 1,3 GHz. Tretji ukrep: Izdelava AM modulatorja za TX cev, ki se je sama samcata marirala kot solo oscilator in kratki izhodna stopnja. Prava mešanica modulacij; AM, FM in še katera je nastajala iz tega HIGH-TECH posega. Bilo je še mnogo drugega, toda za današnji čas, nič posebno poučnega. Edino velja omeniti, da sem šel v skrajno racionalizacijo. Del modulatorja za TX je deloval tudi kot NF za RX in celo s skrajno domiselnim SUPER HIGH-TECH preklopnikom je delal kot podnajemnik pri spremljajočem RTX-u za 144 MHz. Ta bo seveda služil za telefoniranje.

Že takrat sem predvideval, da na random ne bom nikogar ujel na 1,3 GHz. Samo deset let poprej, sem iskal po 3,5 in 7 megaherčnem telefonu, da bi tako našel korespondenta za prvo zvezo na 144 MHz. Dandanes uporaba pomožne frekvence za dogovarjanje zvez za 5, 10, 24 itd. MHz postaja kontroverzna in jo nekateri čistuni odklanjajo. Zase moram priznati, da nečistujem. Vendar večkrat rabim tudi po celo uro, preden pride do zaključne obojestranske potrditve zveze in obojestranskega spoštovanja. Ko pa bo čez 5 ali 10 let večina hiperfrekvenčnikov opremljena z 20 W postajami (tak trend se je že začel), bo prav zagvisno

telefoniranje na 144 delno odveč in se bo preselilo za prav resne hiperfrekvenčne DX-e na KV bande in kot kažejo izsledki francoskega bulletina, ki se mu v lepi slovenščini reče bilten, HYPER, tudi na mobije.

Evo me spet k glavni zgodbi. Stalno fantaziram kot bi bil plačan od vrstice. Sijajno se mi je zdelo, da pri mojemu superhet RX-u, signal iz antene dospe neposredno v mešalno diodo, brez preselekcije. Tako bom sprejemal signale izpod frekvence oscilatorja in tudi zrcalne iznad njega.

YU3JN na balkonu Tumove koče  
na Slavniku  
(1028m asl.)



Po enem mesecu je bilo delo pri kraju. Priključil sem iz lastnih razvalin novorojenega Feniksa na omrežno napetost in na antenski konektor kratko 1/4 lambda žičko in glej, ali bolje poslušaj čudovite glasove. Slišal sem značilne motnje tedaj redkih mimovozečih avtomobilov, enega na približno pet minut. Kakšni časi! Konjske in oslovske istrske vprege niso motile. Mejdus, dobro je kazalo, zato sem se lotil izdelave večje mrežaste parabole premera poldruga metra. Ko sem čez dva tedna celi sistem postavil na balkon, sem lahko s smerjo parabole sledil vožnji posameznih vozil, nekaj kilometrov stran tam čez koprsko laguno, tako sem tudi dipolček lahko namestil v fokus parabole.

Seveda sem vrtel tudi gumba in sem tako ujel nekaj nekih bolj koherentne signale, v obliki kratkih

piskov: Radarski signali!! Odmevali so iz vsake vzpetine, hriba ali večje zgradbe. Stari znanci, kajti podobne piske sem slišal že davno prej. Morate vedeti, da je koprška luka tedaj bila en sam mandrač z dvema pomolčki izpred kapitanije. Tam je domovalo kakšnih trideset ribiških trabakul, in barkača barbe Pierota je prevažala potnike do Ankarana in nazaj po cikcakasti ruti in ni mu bilo treba pihati v balonček. In iz Trsta je prisopihal vsakodnevni "vaporet". Ah ja, kdaj pa kdaj so prihajale tudi japonske tunolovke iskrcati tune, ulovljene pred Maroško obalo. Pa zakaj ravno k nam? V Italijo niso smeli japonsci prodajati tune, češ da so radioaktivne. "Naši" so jih nato prodajali v Italijo in tako so bile tune v redu. Saj so tudi bile. Saj Maroko ni ležal pri Hirošimi ali Enivetoku z blagodejno radioaktivno vodo. Vendar so morali ubogi tunolovci prepluti celo Sredozemlje do nas. In tako se jim je pokvaril....radar. Luški kapitan je po Kopru in obali zamenjal strokovnjaka za radarje. Klical je tudi na Radio kjer sem delal. S kolegom sva se ofunčila in odšla na tunolovko. Popravila sva najin prvi radar in za plačilo sva dobila vsak polovico, poldrugi meter - brez repa - dolge zamrznjene tune, preklane po dolžini in seveda očiščene. Na hrbtih sva tako tovorila največjo ribo, ki je bila kdaj koli ulovljena v koprskem mandraču!! Stari ribiči so kar zijali, da so jim pipe padale iz ust.

Od tedaj naprej sem poznal one piske in bil strokovnjak za radarje. Pa kljub temu me kar naprej cikcakasto zanaša stran od prave rute pripovedovanja. Najmočnejši signali so prihajali iz Slavnika, ki ima 1028 metrov višine, ampak samo na vrhu, nižje jih ima manj. Hajd na streho bloka z vso kramo. Tam gori so se odprla nebesa na vse strani in končno sem ugotovil, da je izvor beepingov nekje severo-zahodno od Kopra. Zaključek: Radar je lociran v Furlaniji za radiolokacijo leteljih predmetov. No, pa sem imel prvi brezplačni radijski svetilnik. Pozneje sem jih odkril še nekaj. Kot oddajnik, je moja škafka izdelala 2 do 3 W izhoda, sicer razpršenih ob moduliranju po nekaj MHz širine.

Korispondent v Pordenonu ni utegnil izdelati podobnega RTX in je odpovedal dogovorjene skede. To mi je dalo nekaj časa za izdelavo čvrstjšega tronožja



Pfeifer Rudi YU3NBE, Milavec Marjan YU3KN  
Poberaj Lojze YU3JN (Slavnik 1028m asl)

in ročico s polžastim prenosom. Vgradil sem tudi kotomer pod navpično osjo.

Preostalo pa mi je tudi dovolj časa za tuhtanje kakšne reči iz področja globokoumja. Spraševal sem se, zakaj ima pravi kot 90 stopinj in ne morda 100. In zakaj jih ima kotomer 360 in ne morda 300 ali 400, ki sta tako šarmantno okrogli številki. Ker v šoli "to nismo vzeli" sem šel po razsvetljenje v koprsko Mestno Knjižnico. (Ni bilo še interneta - HI). Drobna knjiga o zgodovini astronomije mi je razložila, da so stari Babilonci že imeli dobro razvit koledar, tako je bilo tudi zadnjemu davkoplačevalcu jasno kdaj iti v "banko" plačati klinopisne račune in DDV ljudomilemu kralju Hamurabiju in nesti ovco velikemu svečeniku. Zato so vedeli, da Sonce obide svojo vsakoletno pot v približno 360 dneh. Danes po zaslugi Kopernika in Galileja, to počne Zemlja. Slednji je leta 1633 s tem pregrešnim naukom na moč razjezil sveto bratovščino rimskih inkvizitorjev in ker je bil bolj pri roki, bi kmalu končal na grmadi. Šele lani, po 366 letih, mu je bratovščina brisala herezijo, priznala svojo zmoto in se opravičila onim, ki mislijo z lastno glavo. Babilonci so torej dodelili vsakemu dnevu po eno stopinjo in tako prišli do 360 stopinjskega sistema za merjenje kotov. Tega imamo še danes in verjetno bo v veljavi še nekaj časa, če vmes ne pride do kakšnih sofizmov a la 2kY.

Medtem se je Zemlja premaknila za 20 stopinj in prišel je dan kontesta. V daljnem letu 1965 je to bilo pač 29. maja. Vkrčali smo se v fičkota in spačka (helikopterja na tem koncu nismo imeli), Marjan YU3KN, Rudi YU3NBE, Oskar YU3CST in YU3JN, to sem bil jaz. Na vrhu avtiča sem privezal parabolo, ki je štrlela na obe strani in hajd na Slavnik. Prvi vtis ki ga je naredila ekspedicija presenečenim mimoidočim je bil ta: Tale naša televizija je pa res revna, če nima boljše avtomobile za TV prenose. Na vrhu hriba smo se pred nevihto zatekli v kočo. Na balkonu sem začel s telefonadami na 144 MHz. Nihče se ni javil. Ko je bila že trda noč, skozi veter, dež in meglo pricurlja odgovor, nič manj in nič več kot iz San Marina. Tam je bil I1TMH, znanec Sergio, sicer doma iz Torina, ki je gostoval na obzidju apeninske republike pod znakom 9A1TMH (čudna so pota amaterskih prefiksov). Ko smo že obupavali, nas je iznenadil s spodbudno vestjo, da je prišel tja gor s prav tako aparatur kot je bila moja. No, pa dajmo, čeprav je vreme za kontest primerno obupno. Iskali smo se po frekvenci in po smeri, ker pri tistem vetru sta dva krepka moža komaj krotila parabolo. Dež je padal po aparatih, po operatorju in po krotilcih.

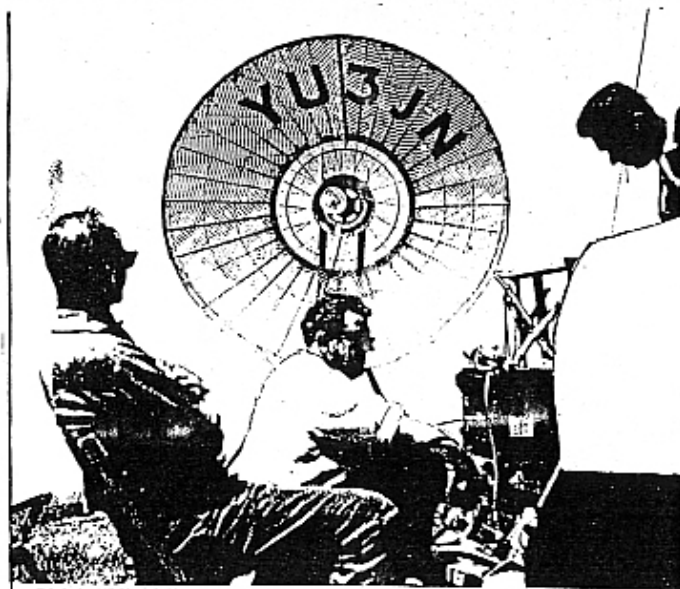


Ekspedicija na Slavnik - na sliki:  
Pfeifer Rudi YU3NBE in Milavec Marjan YU3KN

Omrežna napetost je tudi padla. Padel je tudi predlog SanMarinca da odložimo poskuse za kakšno uro, ker tudi njegov oproda ne uspeva obvladati antene. In ker je bila iz polne pločevine je tudi ona padla. V koči

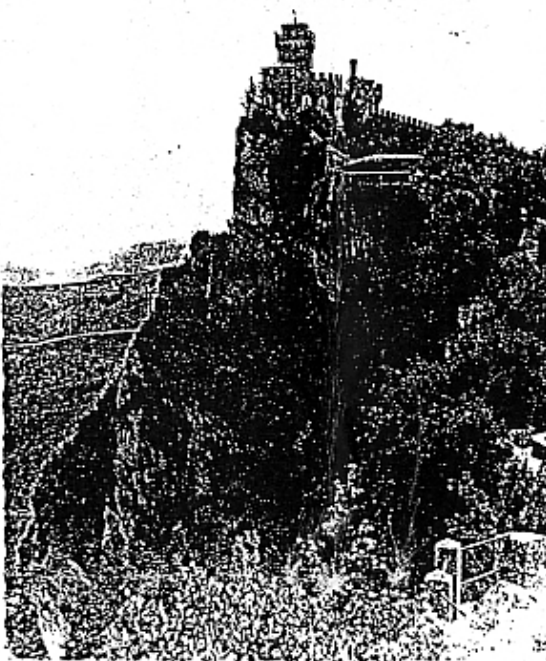


smo posušili aparature in moštvo, popili čaj, dočakali da se je narava umirila in namestili ponovno vso kramo na balkon. Ob dogovorjenem času smo se takoj našli na 1250 MHz. Šlo je kot po strojnem olju. Obojestransko 59 plus 20 debelih decibelov. Razdalja 218 km, Zaporedna 001 obojestransko. Slavniki GF40D, San Marino GD03J. Drugi dan se je kontest tudi zaključil s tem visokim rezultatom - obojestransko. Na tej frekvenci ni bilo nobene druge žive duše. Goli slučaj nas je prignal gor v hribe, vsak na svojem bregu Jadrana. To ti je bil random in pol. Šele čez enajst mesecev sem imel naslednji QSO z neko italijansko postajo po dolgem dogovarjanju o kraju in času. Tisto poletje po majski nevihti sem pridno hodil na konteste, ne da bi koga srečal na 1.3 GHz. Ob neki taki priložnosti so prišli na ogled tudi trije mački iz znanega Ljubljanskega kluba YU3APR in sicer: YU3BA, YU3BH in YU3DL. Na žalost ni bilo nobenih korisponentov tam čez lužo. Vendar vsled tako visokega obiska sem odtlej smatral mojo 10 dolarsko škatlo za "patented" tudi zastran brkatih dacarjev. Žal mi je bilo le, da tedaj nisem mogel demonstrirati njene sposobnosti.



Obisk "Visokih gostov" (niso povsem prepričani, da to deluje)  
Brožič Anton YU3BA, Stipanič Anton (Toni) YU3BH  
in Primc Ivo YU3DL

# 9A1TMH



Potrditev zveze s tedanjim prefiksom "San Marina"

Prav ti je Lojzel Kaj tako hitiš! Počakal bi raje 25 let in bi bilo na bandu na desetine postaj.

Lojze Poberaj, S51JN

V prejšnjem tisočletju tudi YU3JN. In vse najboljše za novega.

Uporabljena literatura:

Jerome Klapka Jerome, Trije možje v čolnu, da o psu niti ne govorimo.

## S5-OBALNI SILVESTERSKI SKED

Piše se tretje leto odkar S5-Obalni prireja Silvesterski sked na V44 (S22) kanalu, od 20.00 ure dalje (MEZ). V naslednji številki bomo objavili vse sodelujoče postaje s katerimi si bomo v zadnjih uricah Starega leta voščili sreče in zdravja z željo, da se slišimo čez celo leto. Upamo, da bo tudi letos prisotnost operaterjev številčna, ter da popestrimo ta naš amaterski Silvesterski večer.

Uredništvo S5 Obalni

**Srečno in uspehov polno Novo Leto  
2000 - Y2K**

Vam želi S5-Obalni in da bi se vam uresničilo vse, kar si najbolj želite.....  
ICOM, YAESU, KENWOOD ecc.....

Enjoy Dxing!

